

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 8019200139
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8019200139.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): R. Q., trvale bytom O. XX/XX, L. D., Poľská republika, právne zastúpený V4 Legal s.r.o., so sídlom Tvrdého 783/4, 010 01 Žilina proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29 augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe opomenutého účastníka, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sa/3/2019-17 zo dňa 2. apríla 2019, takto
Smolinská

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „správny súd“) uznesením podľa § 98 ods. 1 písm. d) zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 45409-2/2013-BA zo dňa 02.12.2013 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) o zamietnutí odvolania sťažovateľa a potvrdení rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa číslo: 700-4160-16/2013-SL z 08.08.2013 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým táto rozhodla, že sťažovateľovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa R. J. P. - EUROPROFIT od 01.07.2012 podľa slovenskej legislatívy a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že sťažovateľovi bolo napadnuté rozhodnutie žalovanej doručené dňa 12.12.2013, pričom nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre priznanie postavenia opomenutého účastníka. Lehota na podanie žaloby podľa § 171 ods. 1 S.s.p. uplynula dňa 12.02.2014, t. j. dva mesiace odo dňa oznámenia rozhodnutia orgánom verejnej správy. Sťažovateľ podal správnu žalobu na krajský súd dňa 18.04.2016, t. j. zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie žaloby upravenej v § 171 ods. 1 S.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ včas kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že nesúhlasí s výkladom krajského súdu pokiaľ ide o ustanovenie § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Výklad tohto ustanovenia považoval za reštriktívny a formalistický, pretože nezohľadňuje špecifické okolnosti prípadu. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je rozhodnutím o poistnom, pretože pojem poistné zahŕňa nielen rozhodovanie o jeho výške, ale akékoľvek ďalšie rozhodnutia, ktoré podmieňujú jeho vznik, trvanie či ďalšie podmienky vzťahujúce sa na existenciu poistného.

4. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaná žiadala kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, v súlade s § 455 S.s.p. bez pojednávania, a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné zamietnuť.

Podľa § 250b ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 8. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie.

Podľa § 98 ods. 1 písm. d) S.s.p. správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

6. Z administratívneho spisu žalovanej ako aj z nesporných tvrdení účastníkov súdneho konania vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom správneho konania a uvedené preskúmané rozhodnutie mu žalovaná doručovala doporučene na adresu bydliska v Poľskej republike. Zásielku s preskúmaným rozhodnutím prevzala na adrese sťažovateľa osoba odlišná od sťažovateľa. Na rovnakú adresu mu žalovaná doručovala aj prvostupňové rozhodnutie, ktoré na tejto adrese osobne prevzal.

7. Zákon č. 461/2003 Z.z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z..

8. Preskúmané rozhodnutie žalovanej nie je rozhodnutím o poistnom; je rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk nevyžaduje.

9. Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20

zákona č. 461/2003 Z. z. v sporných prípadoch, čo bol aj sťažovateľov prípad. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poisťného vzťahu.

10. Naopak, rozhodnutím o poisťnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poisťného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. z titulu existujúceho poistenia v rozhodnom období. Predmetom rozhodnutia je tu výška poisťného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z. z. povinný platiť a odvádzať.

11. Odlišnosť oboch právnych inštitútov - poistenia a poisťného - je zrejماً tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z. z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poisťnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poisťnom.

12. Pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia zákon nevyžaduje doručovanie do vlastných rúk. Je preto potrebné konštatovať, že sťažovateľovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa riadne doručené dňa 16.09.2013 a preskúmané rozhodnutie dňa 12.12.2013, kedy ho na rovnakej adrese sťažovateľa prevzala osoba ochotná ho prevziať a odovzdať sťažovateľovi. Uvedené okolnosti mali rozhodný vplyv na posúdenie otázky včasnosti podania samotnej žaloby.

13. Keďže rozhodnutie žalovanej bolo sťažovateľovi doručené 12.12.2013, dvojmesačná lehota na podanie žaloby v zmysle § 250b ods. 1 O.s.p. mu uplynula dňa 12.02.2014. Sťažovateľ podal správnu žalobu na Krajský súd v Prešove dňa 18.04.2016, t. j. zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie žaloby upravenej v § 250b ods. 1 O.s.p. Krajský súd preto rozhodol správne, keď žalobu odmietol ako oneskorene podanú.

14. Kasačný súd zdôrazňuje, že žalobca nenamietal, že by sa rozhodnutie nedostalo do jeho dispozičnej sféry, že by sa ním neoboznámil, resp. že mu zásielka nebola odovzdaná. Namietal len, že ho od doručovateľa neprevzal on osobne do vlastných rúk. Správna žaloba však bola podaná viac ako 2 roky po účinnom doručení preskúmaného rozhodnutia.

15. Obdobne bola právna otázka doručovania rozhodnutí o vzniku a zániku poistenia riešená aj v predchádzajúcich rozhodnutiach Najvyššieho súdu (mutatis mutandis napríklad sp. zn. 9Sžsk/6/2020, 9Sžsk/23/2017, 9Sžsk/10/2018, 9Sžsk/14/2018, 10Sžsk/31/2017, 1Sžsk/2/2017), preto rozhodnutie kasačného súdu zároveň vychádza aj z jeho povinnosti bezdôvodne sa neodchyľovať od takto ustálenej judikatúry.

16. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, v zmysle § 461 S.s.p. kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

17. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. a nepriznal účastníkom náhradu trov kasačného konania, keďže sťažovateľ v tomto konaní nebol úspešný a žalovanej právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

18. Toto rozhodnutie kasačného súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.